

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πίνακας περιεχομένων	7
Πρόλογος	15
Συντομογραφίες	19

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι: ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΖΩΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

1. Οἱ Θεσσαλονικεῖς τιμοῦν τή Λιβία	35
2. Φιλοκαίσαρες καί φιλοπάτριδες	41
3. Θραῦσμα τιμητικοῦ ψηφίσματος	45
4. Τό τιμητικό ψήφισμα τοῦ εὐεργέτη [Σερο;]υιλίου καί ἡ δράση του (<i>IG X 2 1, 14</i>)	47
5. Ἐνα δημόσιο κτήριο τῆς ἐποχῆς τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου (<i>SEG 45, 1995, 827</i>)	54
6. <i>Votum pro Septimio Severo</i> ἑνός ἀρχιερέα τῶν Σεβαστῶν (<i>IG X 2 1, 138</i>)	56
7. Τιμητική ἐπιγραφή ἀπό τό βᾶθρο ἑνός ἀγάλματος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου (<i>SEG 47, 1997, 960</i>)	59
8. Μιά πιθανή μαρτυρία γιά τήν ὑδρευση τῆς Θεσσαλονίκης στά αὐτοκρατορικά χρόνια (<i>IG X 2 1, 226</i>)	65
9. Ἐνα δημόσιο κτήριο πρὸς τιμὴν τοῦ Σεπτιμίου Σεβήρου (<i>IG X 2 1, 139</i>)	70

10. Ἀριστοκράτες καί οἰκουμενικοί ἀγῶνες τόν 3ο αἰ. μ.Χ.
(SEG 49, 1999, 815-817) 73
11. Κτητορική ἐπιγραφή ἑνός οἰκοδομήματος τῆς ἀγορᾶς 94

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Π: ΙΔΙΩΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

1. Διονυσιακή σπεῖρα (SEG 49, 1999, 814) 101
2. Ὁ σύλλογος τοῦ Διονύσου Ὡροφόρου 129
3. Ὁ σύλλογος τῶν Ἀσκληπιαστῶν καί τό βακχεῖον
τῶν Ἀσιανῶν (IG X 2 1, 480) 135
4. Συνήθεις Γουρασίας Ἀρτέμιδος 147
5. Συνήθεια Ἀρτέμιδος Ἀκραίας 152
6. Συνήθεις Ἡρακλέους 160
7. Συνήθεια ἢ ἐπὶ τοῦ Ποσειδῶνος 163
8. Συνκλίται θεοῦ Ὑψίστου 168
9. Συνήθεια τῆς Νεμέσεως 178
10. Κολλήγιον μουλιῶνων 184
11. Συνήθεια στεφανηπλόκων 188
12. Συνήθεις φιλοπαικτόρων 191
13. Θραῦσμα νόμου σχετικοῦ μέ τίς κηδεῖες τῶν μελῶν
ἑνός συλλόγου 196
14. Ἕνας ἄγνωστος σύλλογος 202
15. Συνήθεια ἥρωος Αἰνεΐα (Bull. épigr. 1987, 680) 206
16. Ψήφισμα ἑνός συλλόγου τῶν Αἰγυπτιακῶν θεῶν
(IG X 2 1, 16) 211

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΙ: ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ

1. Χρήσιμος μυροπώλης 219
2. Λῆτος πραγματευτής 224
3. Νικῶν ἕξ 231
4. Ὁ μονομάχος Εὐρώτας 233

5. Ὁ μονομάχος Κορινθίων	236
6. Ὁ [be]stiaris Maximinus καὶ ὁ ἄδοξος θάνατός του	238
7. Αὐξησίβιος Μύνδιος ναυτίλος	249
8. Τό ἐπιτύμβιο ἑνός ἡμιονηγοῦ	253
9. Διάκονοι	257
10. Arcarius XX hereditatium	260

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV: Η ΠΟΛΗ ΚΑΙ Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ

1. Μάνιοι Σαλάριοι	267
2. Μαρεινιανοί	274
3. Ἀούτιοι	276
4. Οὐεΐβιοι, Φούριοι καὶ Φάβιοι	279
5. Οὐαρείνιοι	283
6. Ρούββιοι	287
7. Νεμετρώνιοι	289
8. Βετούριοι	291
9. Τίτος Μέμμιος Ὕμνος	295
10. Ὀππιοι	298
11. Καστρίκιοι	302
12. Caecilii	308
13. Τίτος Μινούκιος Εἵμερος ἀπελεύθερος	314
14. Πόντιοι	318
15. Gavinii / Γαουίνιοι καὶ Visellii / Οὐισέλλιοι	321
16. Titonii	325
17. Ἀλβίκιοι	327
18. Ἀτέλλιοι καὶ Παπεΐριοι	328
19. Apronii	332
20. Αὐρήλιος Σαββάτιος καὶ τό ἰουδαϊκὸ νεκροταφεῖο τῆς πόλης	334

21. Κορνήλιος Σίμων καί Μαρία: μιά νέα Ιουδαϊκή οικογένεια τῆς Θεσσαλονίκης; (SEG 30, 1980, 643)	342
22. Ἡ ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τοῦ Τορκίωνος	347
23. Μία οἰκογένεια ἀπό τοὺς Φιλίππους	350

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V: ΤΑΦΙΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΤΑΦΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

1. Ἐκκτράνις	355
2. Τόπος	360
3. Τρινχός	363
4. Ἐντέλλομαι, ἐπιγράφειν	366
5. Σύνκληροι (IG X 2 1, 558)	370
6. Λειτὸς τάφος	374
7. Νοσσία μου	376
8. Τῶ ἄττη καὶ τῆ νίννη	378
9. Τοῖς πενθεροῖς	380
10. Ἀδελφοὶ δοῦλ[οι] (IG X 2 1, 638)	382
11. Ταφικὲς ἀπειλὲς καὶ ἐπαρχιακοὶ διοικητὲς (SEG 24, 1969, 569)	387
12. Ἡ τύχη τοῦ αὐτοκράτορος	391
13. Ὁ τοῦ κυρίου Καίσαρος φίσκος	395
14. Πληθωρισμὸς καὶ ταφικὰ πρόστιμα στὶς σαρκοφάγους τῆς πόλης	398
15. Τὸ τέλος τοῦ βίου	405

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI: TESTIMONIA EPIGRAPHICA

T 1 (= IG X 2 1, 1032). Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τοῦ Μαχάτα Μελανθίου (Δημητριάδα)	411
T 2. Κατάλογος προξένων (Ἰστιαία)	411
T 3 (= IG X 2 1, 1028). Ἐπιστολὴ Θεσσαλονικέων πρὸς τὴν πόλη τῆς Δήλου καὶ ψήφισμα σχετικὰ μὲ τὸν Ἄδμητο Βόκρου (Δῆλος)	412

T 4 α-β. Τιμητικά φήφισματα για τον Ἄδμητο Βόκρου (Δῆλος)	414
T 5. Τιμητική ἐπιγραφή για τον Ἄδμητο Βόκρου (Δῆλος)	416
T 6. Προξενικό φήφισμα για τον Ἀριστόβουλο Ἀθηναίου (Δῆλος)	417
T 7. Κατάλογος θεαροδόκων (Δελφοί)	419
T 8. Προξενικό φήφισμα για τον Νικόμαχο (᾽Ωρωπός)	420
T 9. Προξενικό φήφισμα για τον Δάμωνα Ἀζαίου (᾽Ωρωπός) ..	421
T 10 α-β. Προξενικό φήφισμα καί κατάλογος προξένων τῆς Λίλαιας (Δελφοί)	422
T 11. Κατάλογος νικητῶν (Βέροια)	424
T 12. Κατάλογος νικητῶν (Θεσπιές)	424
T 13. Προξενικό φήφισμα για τον Διονύσιο Διονυσίου (Δελφοί) ..	426
T 14 (= IG X 2 1, 1031). Βάση τιμητικοῦ ἀγάλματος τοῦ Κοῖντου Καικιλίου Μετέλλου (Ὀλυμπία)	426
T 15 (= IG X 2 1, 1040). Τιμητική ἐπιγραφή (Θάσος)	428
T 16 (= IG X 2 1, 1029). Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τοῦ Φιλήμονος Ἄδμητου (Δῆλος)	429
T 17. Τιμητικό φήφισμα για τον Ἴταλικό Γάϊο Ἀπούστιο καί τόν γιό του Πόπλιο (Ἄβδηρα)	430
T 18. Ἐπιστολή τοῦ Γναίου Κορνηλίου Δολαβέλλα (Θάσος) ..	434
T 19. Κατάλογος μυστῶν (Σαμοθράκη)	435
T 20. Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τῆς [- -]σίας [- - -]αίου (Ἀθήνα)	436
T 21. Στρατιωτικό δίπλωμα τοῦ Ρωμαίου στρατιώτη (gregalis) Σπάρτικου (Stabiae)	437
T 22. Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τοῦ Ρωμαίου ἱππέα C. Vibius Quartus (Φίλιπποι)	439
T 23 (= IG X 2 1, 1033). Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τοῦ λεγεωνάριου Γ. Ἰουλίου (Carnuntum, Pannonia Superior)	444
T 24 (= IG X 2 1, 1024). Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τῆς Εὐκλείας Ζωπύρου (Πειραιάς)	446

T 25 (= IG X 2 1, 1036). Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή γιά τόν πραιτω- ριανό Γ. Ἰούλιο Πούδεντα (Ρώμη)	446
T 26. Τιμητική ἐπιγραφή γιά τόν κιθαρωδό Μ. Οὔλπιο Ἡλιόδωρο (Ἄργος)	447
T 27 (= IG X 2 1, 1037). Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή γιά τόν πραιτω- ριανό Λ. Κουσώνιο Πρόκλο (Ρώμη)	448
T 28 (= IG X 2 1, 1038). Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή γιά τόν πραιτω- ριανό Π. Αἴλιο Κυϊντιανό (Ρώμη)	449
T 29 (= IG X 2 1, 1027). Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τοῦ Νεικάνδρου τοῦ καί Βάλλα (Καρχηδόνα, Africa proconsularis)	450
T 30 (= IG X 2 1, 1022). Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τοῦ λεγεωνάριου Π. Αἰλίου Λυσιμάχου (Aquincum, Pannonia Inferior)	451
T 31 (= IG X 2 1, 1023). Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τοῦ βετεράνου Π. Αἰλίου Λούκου (κοντά στό Aquincum, Pannonia Inferior)	452
T 32 (= IG X 2 1, 1041). Ἀναθηματική ἐπιγραφή γιά εὐπλοία ένός ἐμπορικοῦ πλοίου τῆς Θεσσαλονίκης (Θάσος)	452
T 33 (= IG X 2 1, 1034). Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τοῦ Μαρκέλλου (Φίλιπποι)	454
T 34. Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τοῦ σουμμαροῦδῃ Π. Αἰλίου Περγαμηνοῦ (Ἄγκυρα)	455
T 35. Τιμητική ἐπιγραφή γιά τόν ἀθλητή Νεικοφάνη Φαράδου (Θεσπιές)	456
T 36 (= IG X 2 1, 1039). Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τοῦ Καλιτύχου (Στόβοι)	457
T 37. Τιμητική ἐπιγραφή γιά τόν Μ. Οὔλπιο Σιρμικό (Μύκονος)	459
T 38. Κατάλογοι πραιτωριανῶν (Ρώμη)	460
T 39. Ἀναθηματικός βωμός βετεράνων τῆς λεγεῶνος VII Glaudia (Viminacium, Moesia Superior)	460
T 40 (= IG X 2 1, 1021). Ἡ ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τοῦ μονομάχου Πρειμογένους (Ἰλλυρία)	461
T 41 (= IG X 2 1, 1035). Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τοῦ μονομάχου Βίκτορος (Φιλιππούπολη)	461

T 42. Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τοῦ νεαροῦ Καρμινίου (Καισάρεια Μαυριτανίας)	462
T 43 (= IG X 2 1, 1026). Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τῆς [Υ]λης (Bonna, Germania Inferior)	463
T 44. Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τοῦ Ρωμαίου ἱππέα Cassius (Φίλιπποι)	464
T 45. Ἀναθηματική ἐπιγραφή τοῦ Κλαυδίου Γάλλου καί τῆς οἰκογένειάς του (Lambaesis, Numidia)	465
T 46. Ἀναθηματική ἐπιγραφή στήν Τύχη τῆς Θεσσαλονίκης (Σμύρνη)	467
T 47. Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τοῦ Αὐρηλίου [- -]ου (Ἐπανομή)	468
T 48. Τιμητική ἐπιγραφή post mortem γιά τόν Κλαύδιο Πλωτεῖνο (Βέροια)	469
T 49. Πρόσκληση σέ μονομαχικούς καί θηριομαχικούς ἀγῶνες (Βέροια)	471
T 50. Κατάλογος νικῶν ἀθλητῆ (Ἀθήνα)	472
T 51. Κατάλογος νικῶν ἀθλητῆ (Μέγαρα)	473
T 52. Κατάλογος μυστῶν (Σαμοθράκη)	474
T 53. Αὐτοκρατορικό ἔδικτο(;) πρὸς τό Κοινό τῶν Μακεδόνων(;) (Βέροια)	475
T 54. Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή (Σίρμιο)	477
T 55. Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τοῦ Ναρρη(;) (Δρυμός)	478
T 56. Διάταγμα τοῦ Διοκλητιανοῦ περὶ τῶν τιμῶν (Ἀφροδισιάδα, Αἰζανοί)	479
T 57. Μεγάλη ὀκταγωνική ἀσημένια πιατέλλα μέ ὑπογραφή καλλιτέχνη (Augusta Raurica, Germania Superior)	480
T 58. Σφραγίσματα σέ ράβδους χρυσοῦ (Feldiora, Dacia Superior) ..	482
T 59. Φορητό ἡλιακό ὥρολόι (Ἀφροδισιάδα)	483
T 60. Ἐπιτύμβια χριστιανική ἐπιγραφή τῆς Ἐπίκτησης (Δίον)	484
T 61 (= IG X 2 1, 1025). Ἐπιτύμβια χριστιανική ἐπιγραφή τῆς Ἀγάπης Θεοδούλου (Ἀθήνα)	486
T 62. Ἀναθηματική(;) χριστιανική(;) ἐπιγραφή (Ἀμφίπολη) ..	486

Τ 63. Ἐπιτύμβια χριστιανική ἐπιγραφή τῆς Ἐπιφανίας (Κρήτη)	487
Τ 64 (= IG X 2 1, 1030). Ἐπιτύμβια χριστιανική ἐπιγραφή τοῦ Ἀριστέα (κοντά στή Γόρτυνα)	488
Τ 65. Ἐπιτύμβια χριστιανική ἐπιγραφή τοῦ διακόνου Ἀλεξάνδρου (μοναστήρι Khoziba Ἱεριχώ Παλαιστίνη)	490
Τ 66. Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τοῦ Βαλέριου (Ρώμη)	491
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	493
ZUSAMMENFASSUNG	501
ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ	509
1. Εὐρετήριο Προσώπων	511
1.1. Ἄνδρῶν καί γυναικῶν	511
1.2. Βασιλέων, αὐτοκρατόρων, ὑπάτων	522
2. Εὐρετήριο Λέξεων	523
2.1. Ἑλληνικῶν	523
2.2. Λατινικῶν	537
3. Γενικό Εὐρετήριο	539
EIKONES	561
Προέλευση Εἰκόνων	643